

Bryssel den 9 juni 2022
(OR. fr)

9923/22

SOC 367
EMPL 247

NOT

---

från:	Ordförandeskapet
till:	Delegationerna
Ärende:	De sociala åtgärderna inom ramen för det tillfälliga skyddet för fördrivna personer från Ukraina – Orienterande not från ordförandeskapet

---

För delegationerna bifogas en orienterande not från ordförandeskapet i den ovannämnda frågan inför lunchdiskussionerna i rådet (sysselsättning, socialpolitik, hälso- och sjukvård samt konsumentfrågor) den 16 juni 2022.

**Rådet (sysselsättning, socialpolitik, hälso- och sjukvård samt konsumentfrågor) –
sysselsättning och socialpolitik**

Luxemburg den 16 juni 2022

**De sociala åtgärderna inom ramen för det tillfälliga skyddet för fördrivna personer från
Ukraina**

Sedan Rysslands angrepp mot Ukraina inleddes har Europeiska unionen och dess medlemsstater med kraft gått samman för att säkerställa motåtgärder som står i proportion till situationens allvar. Redan den 24 februari 2022 fördömde Europeiska rådet sålunda detta angrepp i starkast möjliga ordalag och efterlyste snabba och konkreta åtgärder.¹

Europeiska unionen har även reagerat mycket snabbt med åtgärder och sanktioner mot Ryssland, och medlemsstaterna har visat prov på solidaritet genom att ta emot mer än 6 miljoner människor som är på flykt från kriget, varav 90 % är kvinnor och barn. Mer än 3,5 miljoner människor har tagits emot av eller transiterat genom Polen. Enligt FN:s flyktingkommissariat har 2,1 miljoner ukrainare vänt tillbaka till Ukraina. Flödena vid gränsen håller nu på att stabiliseras², och sedan den 10 maj är det fler personer som återvänder till Ukraina än som reser in i EU. De flöden som registreras är numera jämförbara med föregående år.

---

¹ Dok. 1/22.

² Enligt FN:s flyktingkommissariat har mer än 2,1 miljoner ukrainare återvänt till Ukraina sedan den 24 februari 2022 (<https://data.unhcr.org/en/situations/ukraine>)

Införda initiativ

Den 3 mars beslutade Europeiska unionens råd med enhällighet att systemet i 2001 års direktiv för att ge tillfälligt skydd vid massiv tillströmning av fördrivna personer omedelbart skulle börja tillämpas³. Det tillfälliga skyddet innebär beviljande av omedelbart skydd och rättigheter, inbegripet uppehållsrätt, tillträde till arbetsmarknaden, tillgång till bostad, social välfärd och läkarvård, tillträde till utbildning för barn, rätt till förmyndare för underåriga utan medföljande vuxen samt rätt till medel för uppehälle. Kommissionen är för närvarande i färd med att utarbeta praktiska riktlinjer i form av ett meddelande om integration på arbetsmarknaden, yrkesutbildning och vuxenutbildning.

För att klargöra detta system och på bästa sätt bistå medlemsstaterna antog Europeiska kommissionen den 23 mars ett meddelande om operativa riktlinjer för genomförandet av det tillfälliga skyddet⁴. I meddelandet ges riktlinjer för direktivets tillämpningsområde, formerna för omhändertagande av barn, i synnerhet ensamkommande barn, fri rörlighet samt registrering och tillhandahållande av information. Det har även inrättats en solidaritetsplattform för att medlemsstaterna ska kunna samordna sina operativa åtgärder och för att underlätta utnyttjandet av relevanta EU-instrument.

---

³ Direktiv 2001/55/EG.

⁴ Dok. 7439/22.

Att hjälpa flyktingarna från Ukraina att integreras i medlemsstaterna och särskilt på arbetsmarknaden är en gemensam prioritering för medlemsstaterna. EU har således mobiliserat medel⁵, underlättat erkännandet av yrkeskvalifikationer⁶ samt garanterat rätten till tillgång till yrkesutbildning i syfte att underlätta flyktingarnas integration på arbetsmarknaden, med hänsyn till företagens behov i den medlemsstat där de har installerat sig, såsom föreskrivs i direktivet om tillfälligt skydd.

Sedan det tillfälliga skyddet aktiverades, har det registrerats att 2,8 miljoner personer har kommit i åtnjutande av detta skydd.

Parallellt med aktiveringen av tillfälligt skydd har kommissionen bekräftat sitt åtagande gentemot Ukrainas fördrivna befolkning genom att den 8 mars anta ett meddelande med titeln *Europeisk solidaritet med flyktingar och med dem som flyr undan kriget i Ukraina*⁷. Europeiska unionen arbetar även med att skaffa fram olika medel för Ukrainas finansieringsbehov och förberedandet av landets återuppbyggnad^{8,9}.

---

⁵ Inom ramen för ”sammanhållningsinsatserna för flyktingar i Europa” (Care-initiativet) har gjorda ändringar i de gällande förordningarna inriktats på att underlätta för medlemsstaterna att snabbt tillgängliggöra outnyttjade medel för programperioden 2014–2020, särskilt för Europeiska socialfonden (ESF).

⁶ Exempelvis rekommendation (EU) 2022/554 av den 5 april 2022 om erkännande av kvalifikationer för personer som flyr undan Rysslands invasion av Ukraina och kommissionens meddelande *Att locka kompetens och talang till EU* (ST 8556/22).

⁷ Dok. 7027/22.

⁸ Ändrat förslag till förordning om ändring av förordning (EU) nr 1303/2013 och förordning (EU) nr 223/2014 vad gäller ökad förfinansiering med React-EU-medel.

⁹ Kommissionens meddelande (COM (2022) 233 final) av den 18 maj 2022 *Stöd till och återuppbyggnad av Ukraina*.

Den plan med tio punkter för en bättre europeisk samordning av mottagandet av personer på flykt från konfliktzonen som lades fram vid inrikesministrarnas extra möte den 28 mars utgör – i förlängningen av ovanstående åtgärder – färdplanen för det europeiska stödet.

Åtgärder för mottagande och skydd av utsatta personer

Den massiva tillströmningen av flyktingar – i första hand ensamkvinnor och kvinnor med barn – innebär att de människor som flyr konflikten löper stora risker med koppling till människohandel, olagliga adoptioner, sexuellt utnyttjande och våldtäkt. I detta sammanhang är försvaret av de mest grundläggande sociala rättigheterna både en plikt och en utmaning för samtliga medlemsstater som har ansvaret att skydda de mest utsatta befolkningsgrupperna, i synnerhet barn och underåriga utan medföljande vuxen, äldre personer, personer med funktionsnedsättning samt romska grupper.

Den europeiska solidaritetsplattformen har därför antagit en plan för bekämpning av människohandel. I denna fastställs riktlinjer på europeisk och nationell nivå för förebyggande och bekämpning av människohandel men även för identifiering av samt stöd och skydd till offren för sådan handel. Kommissionen tillkännagav även den 13 maj i år att man beviljar 1,5 miljoner euro till ett särskilt projekt för att bistå FN:s befolkningsfond (UNFPA) i dennas insatser till stöd för kvinnor och unga flickor i Ukraina genom tillhandahållande av tjänster för sexuell och reproduktiv hälsa.

Medlemsstaterna står emellertid fortfarande inför betydande utmaningar när det gäller att förebygga och bekämpa riskerna för utnyttjande och våld, särskilt vad avser kvinnor och flickor, och för att säkerställa ett adekvat medicinskt stöd i fråga om sexuella och reproduktiva rättigheter för offren för sexuellt våld och våldtäkt.

Vid sitt senaste, extra möte den 30 maj bekräftade Europeiska rådet sitt stöd till Ukraina och sitt åtagande att välkomna flyktingarna och skapa trygghet åt dem, inbegripet genom att hjälpa grannländerna¹⁰.

När det i synnerhet gäller barn uppmanade Europeiska kommissionen redan i mars 2022 medlemsstaterna att beakta de ukrainska flyktingbarnens särskilda situation i samband med de nationella planerna för förverkligandet av den europeiska barngarantin. I sina slutsatser om EU:s strategi för barnets rättigheter som godkändes den 9 juni 2022 framhävde rådet dessutom särskilt de speciella risker och åtgärder som rör barn i kris- eller nödsituationer.

Ukraina har för övrigt uppmanat ett stort antal medlemsstater att underteckna ett samarbetsmemorandum om socialt skydd av tillfälligt fördrivna barn, som är offer för militära aktioner och väpnade konflikter. Medlemsstaterna har samordnat sina åtgärder, såväl på nationell nivå utifrån de av Europeiska kommissionen föreslagna riktlinjerna som – i kompletterande syfte – på unionsnivå. Man är därför i färd med att diskutera ett utkast till politisk ställningstagande från rådets sida – där man bl.a. redogör för tillämpliga europeiska och internationella instrument – som kan säkerställa effektiva ramar för omhändertagande. Detta dokument kommer bl.a. att uppmuntra medlemsstaterna att i barnens intresse intensifiera det gränsöverskridande samarbetet och gratis ge barnen de tjänster och den omvårdnad som de behöver.

Med anledning av de diskussioner som ägde rum vid det föregående mötet den 14 mars i rådet (sysselsättning, socialpolitik, hälso- och sjukvård samt konsumentfrågor) föreslår ordförandeskapet att man ska ha ett nytt meningsutbyte om de olika nationella metoder som används för att försvara de ukrainska flyktingarnas sociala rättigheter och främja deras fullständig integration i samhället.

---

¹⁰ Dok. 21/22.

Mot bakgrund av detta uppmanas ministrarna att besvara följande frågor:

- Vilka konkreta åtgärder har vidtagits i Ert land med tillämpning av de sociala åtgärder som anges i direktivet om tillfälligt skydd i syfte att underlätta mottagandet av ukrainska flyktingar, särskilt kvinnor och barn?
  - Hur kan man underlätta flyktingarnas, särskilt kvinnornas, integration på arbetsmarknaden i mottagande medlemsstater och främja skyddet av flyktingarnas sociala rättigheter?
  - Vilka andra initiativ kan man tänka sig som kan bidra till att de mest utsatta flyktinggrupperna blir socialt integrerade?
-